



ASIA Päätös pilaantuneen maa-alueen puhdistamista koskevan ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaisen ilmoituksen johdosta

TOIMINNANHARJOITTAJA JA OSOITE

Ylikiimingin kunta
Harjutie 18
91300 YLIKIIMINKI

PUHDISTETTAVA ALUE JA SEN SIJAINTI

Puhdistettava alue on entinen Aittokosken saha, joka sijaitsee Ylikiimingin kunnan Vesalan kylässä osoitteessa Aittokoskentie 30 (kiinteistörekisteritunnus 973-401-198-11)

ILMOITUKSEN PERUSTE

Pilaantuneen maa-alueen puhdistamisesta on tehtävä ilmoitus ympäristönsuojelulain 78 §:n 2 momentin perusteella.

VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaan ilmoitus käsitellään ympäristökeskuksessa.

ASIAN VIREILLETULO

Ilmoitus on jätetty ympäristökeskukselle 30.6.2004.

ALUEEN KUVAUS, TUTKIMUKSET JA PUHDISTAMINEN

Alueen kuvaus

Aittokosken saha sijaitsee Ylikiimingin kunnan Vesalan kylässä, Kiiminkijoen rannalla. Saha-alue rajoittuu pohjoispuolelta Kiiminkijokeen. Alueen etelä- ja länsipuolella on asuinrakennuksia ja itäpuolella peltoa ja lehtimetsikköä.

Sahan kiinteistö on kaavoitettu asuinkäyttöön (Reki-Vesalan osayleiskaava), jossa ympäristö säilytetään (AP/s); tiedossa ei ole kaavoituksen tai käyttötarkoituksen muutosta. Naapurikiinteistöt on kaavoitettu maatalouskäyttöön (MT) ja asuinkäyttöön (AP). Sahan tontin ja sillä sijaitsevat rakennukset ja rakenteet omistaa Juho Holmi, joka asuu sahan tontilla sijaitsevassa kiinteistössä. Kiinteistö ei sijaitse pohjavesialueella, eikä alueen pohjavettä hyödynnetä talousvetenä.

Aittokosken saha on toiminut 1940-luvulta 1980-luvun alkupuolelle. Sahalla on ollut saharakennus, erillinen kuivaamo, vesimylly patorakenteineen ja lautatarha. Sahalla on käytetty puutavaran sinistymisen suojaukseen kloorifenoleja sisältänyttä Ky5-valmistetta 1960-luvulta 1970-luvulle, kaikkiaan noin 10 vuotta. Valmiste on sisältänyt epäpuhtautena mm. dioksiineja ja furaaneja. Sahatavaraa on kasteltu maanvaraisessa kasteluallasta saharakennuksen länsipäädyssä. Kasteltu sahatavara on siirretty kuivumaan erilliseen kuivaamorakennukseen ja sieltä edelleen lautatarhaan, joka on sijainnut saha-alueen länsiosassa. Alkuaikoina sahatavara on mahdollisesti siirretty suoraan lautatarhaan.

Kaikki sahan toimintaan liittyneet rakennukset ja rakenteet ovat edelleen paikoillaan. Varsinainen saharakennus on huonokuntoinen ja käyttökelvoton. Kivinen kuivaamo on nykyisin varastokäytössä.

Tutkimukset

Aluetta on tutkittu vuonna 2002 (PSV-Maa ja Vesi Oy, P02198, 12.6.2002). Maanäytteitä otettiin kymmenestä pisteestä, jotka sijoitettiin kasteluallan alueelle, kuivaamon eteen ja lautatarhan alueelle. Pohjavesinäyte otettiin kasteluallasalueelta.

Maaperä- ja hydrogeologiset olosuhteet

Alueen maaperä on pääosin siltistä hiekkamoreenia, mutta monin paikoin on täyttöjä. Kasteluallan kohdalla maaperän kerrosjärjestys on seuraava: päällimmäisenä purusta ja puusta koostuva täyttökerros (2 - 2,3 m), sen alapuolella silttikerros (0,3 - 0,5 m) ja sen alla silttinen hiekkamoreeni (kivinen).

Kuivaamon edustalla pinnassa on täyttönä hiekkaista soraa ja puuta (noin 1 m). Sen alapuolella on siltistä hiekkamoreenia.

Lautatarhan alueella ohuen humuskerroksen (0,1 m) alla on siltistä hiekkamoreenia ja paikoin humuskerroksen lisäksi myös maatonutta puuta.

Kairaukset ulotettiin enimmillään noin 5,0 metrin syvyyteen. Kallion pintaa ei havaittu kairausten yhteydessä. Kairaukset päättyivät useassa pisteessä kiveen.

Saha-alue sijaitsee Kiiminkijoen rannalla. Pohjavesi oli tutkimusajankohtana noin 1,1 – 2,4 metrin syvyydellä. Pohjaveden virtaussuunta on luoteeseen kohti Kiiminkijokea. Aluetta ei ole luokiteltu pohjavesialueeksi eikä pohjavettä hyödynnetä talousvetenä.

Pilaantuneisuustulokset

Tutkimustulosten mukaan pilaantumista ovat aiheuttaneet kloorifenolit, dioksiinit ja furaanit. Voimakkaimmin pilaantunut alue sijoittuu kasteluallan kohdalle, jossa dioksiineja ja furaaneja oli 191 000 pg I-TEQ/g (0 – 0,5 m) ja kloorifenoleja enimmillään 1 200 mg/kg (0,5 – 2,0 m). Lievempää pilaantuneisuutta havaittiin lautatarhan pintamaassa (PCDD/F-pitoisuus 427 pg I-TEQ/g) ja kuivaamorakennuksen maalattiassa (490 pg I-TEQ/g). Kloorifenolipitoisuudet olivat kasteluallasta lukuun ottamatta pieniä.

Pohjaveden kloorifenolipitoisuudet olivat koholla kasteluallan kohdalla, 490 µg/l. Todennäköisesti pilaantunut pohjavesi rajoittuu kasteluallan alueelle. Pohjaveden virtaussuunta on alueella luoteeseen, kohti Kiiminkijokea.

Tulosten mukaan alueen maaperä on kunnostettava kasteluallasalueella, kuivaamon kohdalla ja lautatarhassa. Erillisiä pohjaveden kunnostustoimia ei kannata toteuttaa, sillä pitoisuustaso oli kohtuullisen pieni ja alueen pohjavettä ei käytetä talousvesikäytössä. Maaperän kunnostuksen yhteydessä poistetaan pilaantunut maa, jolloin myös pohjaveden pitoisuudet tulevat ajan mittaan pieneneväksi.

Kunnostaminen

Saha-alueen kunnostuksen tavoitepitoisuuksina esitetään käytettäväksi seuraavia ohjearvopitoisuuksia (Ympäristöministeriön SAMASE-projekti, 1994):

yhdiste	ohjearvo-pitoisuus
2,4,6-trikloorifenoli	2 mg/kg
2,3,4,6-tetrakloorifenoli	0,4 mg/kg
pentakloorifenoli	0,4 mg/kg
PCDD/F-yhdisteet	20 pg I-TEQ/g

Kun alue on kunnostettu em. tavoitepitoisuuksien mukaisesti, alueen maankäyttöä ei ole tarpeen rajoittaa. Kiinteistö on kaavoitettu asuinkäyttöön ja sen välittömässä läheisyydessä on asuinrakennuksia.

Kunnostustyöt aloitetaan sahan rakennusten (saha ja kuivaamo) ja niiden perustusten purkamisella. Pilaantuneet maat poistetaan massanvaihdolla ja toimitetaan suoraan loppusijoitus-, käsittely- tai välivarastointipaikkaan. Kaivettaessa estetään maan pölyäminen mm. kastelemalla kaivumassoja kevyesti. Kaivannot täytetään puhtailla muualta tuotavilla massoilla.

Kaivumääräksi on arvioitu kaikkiaan noin 690 m³itd. Massamäärät tarkentuvat kunnostustöiden yhteydessä. Massanpoiston yhteydessä kaivannoista otetaan reunoilta ja pohjilta maanäytteitä, joiden kloorifenoli- ja dioksiini- ja furaanipitoisuudet analysoidaan laboratoriossa. Kaivuja jatketaan, kunnes tavoitepitoisuudet saavutetaan. Kaivantojen täytöt aloitetaan, kun ympäristöviranomaisen on hyväksynyt puhdistuksen laajuuden.

Mikäli maahan joudutaan jättämään tavoitetason ylittäviä pitoisuuksia, näistä laaditaan riskitarkastelu, jossa arvioidaan, aiheuttavatko ylitykset välitöntä vaaraa ympäristölle ja terveydelle.

Lähitalojen asukkaat majoitetaan muualle kunnostustyön ajaksi. Asuinrakennusten mahdolliset koneelliset ilmanvaihtimet sekä ovet ja ikkunat suljetaan ja rakennukset peitetään pressuilla. Kaivuja ei toteuteta voimakkaasti tuulisella säällä ja kannattavinta on toteuttaa kaivut syksyllä, jolloin lähialueen asukkaiden altistuminen marjojen ja kasvien välityksellä voidaan välttää.

Kunnostustöiden yhteydessä huolehditaan työturvallisuudesta työsuojeluviranomaisen ohjeiden mukaisesti. Pilaantuneen maa-aineksen kulkeutuminen työkoneiden ja autojen renkaiden mukana estetään. Kuormat peitetään tarvittaessa kuljetuksen ajaksi pölyämisen estämiseksi.

Kunnostus toteutetaan ennalta nimetyn valvojan ohjauksessa. Kunnostuskohteessa pidetään ennen töiden aloittamista alkukatselmus, jossa todetaan alueiden ja rakenteiden nykyinen kunto sekä sovitaan suojaustoimenpiteistä ja muista työn toteutukseen liittyvistä järjestelyistä. Kunnostuksen valmistuttua pidetään tarvittaessa loppukatselmus. Kaikista katselmuksista laaditaan muistio.

Kunnostuksen aikana pidetään kirjaa suoritettavista töistä. Muistiin kirjataan mm. toteutuneet kaivualueiden laajuudet ja leikkaustasot maanpinnasta, kaivetut ja kuljetetut määrrät ja maaperän haitta-ainepitoisuudet.

Kunnostustyön valmistuttua laaditaan loppuraportti, joka toimitetaan viranomaiselle tarkastettavaksi.

Tarkemmat tiedot tutkimuksista ja kunnostamisesta on esitetty pilaantuneen maa-alueen kunnostamisesta tehdyssä ilmoituksessa ja sen liitteessä.

YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen esitetyn ilmoituksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Kunnostus on toteutettava 28.6.2004 päivätyn pilaantuneen maa-alueen kunnostamisesta tehdyn ilmoituksen ja sen liitteen (PSV-Maa ja Vesi Oy 24.6.2004, 9M031229) mukaisesti. Kunnostamisen aloitusajankohta ja työmaan ympäristötekniinen asiantuntija on ilmoitettava ympäristökeskukselle vähintään viikkoa ennen töiden aloittamista. Myös naapureille on tiedotettava kunnostamisesta.

Ennen töiden aloittamista on pidettävä alkukatselmus ja lopussa loppukatselmus, ellei näitä katsota tarpeettomaksi työn kannalta.

2. Ennen kunnostustyön aloittamista on varmistettava, että pilaantuneille maille on hyväksytty vastaanottoaika/-paikat.

3. **Maaperän kunnostuksen tavoitetasot:**

2,4,6-trikloorifenoli	2 mg/kg
2,3,4,6-tetrakloorifenoli	0,4 mg/kg
pentakloorifenoli	0,4 mg/kg
PCDD/F-yhdisteet	20 pg I-TEQ/g

Massanvaihdon yhteydessä maaperän pilaantuneisuutta on seurattava laboratorioanalyysillä. Pilaantuneet maat on toimitettava luvalliseen käsittelypaikkaan. Pilaantuneet maat on korvattava puhtailla muualta tuoduilla mailla. Alueen täyttöä ei saa aloittaa ennen ympäristökeskuksen hyväksyntää.

4. Kaivettaessa ja kuljettaessa pilaantuneita maita on huolehdittava, että maa-aines ei aiheuta pölyhaittaa ympäristöön. Tarvittaessa pilaantuneet maat ja kuormat on kastettava kevyesti tai peitettävä. Tarvittaessa terveysturvallinen voi antaa lisäohjeita lähiasukkaiden altistuksen ehkäisemiseksi.
5. Jos kunnostustyön aikana ilmenee oleellista muutosta suunnitelmaan, tästä on ilmoitettava ympäristökeskukselle. Ympäristökeskus hyväksyy mahdolliset muutokset. Kunnostuksesta on tehtävä loppuraportti kolmen kuukauden kuluessa loppukatselmuksesta.

Pilaantuneiden maiden kunnostuksen aikana on estettävä alueella työskentelevien ja oleskelevien henkilöiden altistuminen haitta-aineille ja käytettävä työsuojeluviranomaisten hyväksymiä terveyshaitan torjuntamenetelmiä.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Perustelut

Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan kunnostaminen ilmoituksessa esitetyllä tavalla ja edellä mainituin ehdoin täyttää ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaiset vaatimukset. Kohteen pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty, puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää ja toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista. Tavoitepitoisuudet kunnostamiselle on annettu, jotta alue soveltuu asuinkäyttöön. Pölyämistä estävät toimet kunnostuksen aikana estävät tehokkaasti pilaaville aineille altistumisen.

Päätöksessä mainitut ehdot ovat tarpeen terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 75 §, 78 §, 105 §
Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 26 §, 27 §

MAKSU JA SEN PERUSTELUT

Maksu 539 €

Ympäristöministeriön päätöksessä alueellisten ympäristökeskusten maksullisista suoritteista määrätään julkisoikeudellisten suoritteiden maksuista. Päätöksen mukaan maksu pilaantuneen maa-alueen kunnostusta koskevasta käsittelystä määräytyy käytetyn työajan mukaan. Tämän ilmoituksen käsittelyyn on käytetty aikaa 14 tuntia.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Ympäristöministeriön päätös alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1237/2003)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös hakijalle saantitodistuksella suorittemaksua vastaan.

Jäljennös maksutta:

Ylikiimingin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Ylikiimingin kunnan terveystoiminnan virkamies
Suomen ympäristökeskus
Juho Holmi, Aittokoskentie 30, 91300 Ylikiiminki
PSV-Maa ja Vesi Oy

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle.

Valitusoikeus on:

- sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea;
- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- alueellisella ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristölupapäällikön sijainen
vanhempi insinööri

Aulis Kaasinen

Ylitarkastaja

Mikko Lukkarinen

Liite Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ympäristönsuojelulain mukaiseen päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta** valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle ja **toimitettava** valitusajan kuluessa **Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle**.

Valitusaika

Valitusaika on **kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen tiedoksisaantipäivästä**. Valituspäivää laskettaessa ei tiedoksisaantipäivää oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituksen toimitaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen kirjaamoon. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse tai lähetin välityksellä. Postittaminen tai toimitaminen lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- 3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993, muut. 947/2001 ja 1024/2002) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 80 euroa. Mainitussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen yhteystiedot:

postiosoite: PL 124, 90101 OULU
käyntiosoite: Isokatu 9, 90100 OULU
aukioloaika: 8.00 - 16.15
puhelin: (08) 315 8300
telekopio: (08) 315 8305
sähköposti: kirjaamo.ppo@ymparisto.fi